CURTEA DE APEL BĂLŢI

Prima instanţă: Judecătoria Bălţi sediul central (jud.S.Ghercavii)
Dosarul nr.3r-91/2023
2-23144499-03-3r-14112023

D E C I Z I E

Colegiul Civil şi de Contencios administrativ

23 februarie 2024 mun. Bălţi

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului, judecător Stela Procopciuc
Judecătorii Elena Grumeza
Natalia Chircu

examinând, fără citarea părţilor recursul declarat de SRL"Ecobricheta" în cauza civilă la acţiunea în contencios administrativ înaintată de SRL"Ecobricheta" către Consiliul mun.Bălţi privind anularea actului administrativ, împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi sediul central din 13 octombrie 2023, -

a c o n s t a t a t:

Poziţia instanţei:

1. La 9 octombrie 2023 SRL"Ecobricheta" a înaintat acţiune în contencios administrativ către Consiliul mun.Bălţi privind anularea actului administrativ.

2. În motivarea acţiunii reclamantul a indicat că prin decizia Consiliului mun.Bălţi nr.15/16 din 28.10.2022 cu privire la perfectarea relaţiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de superficie s-a decis: 1. Se perfectează relaţiile funciare cu persoanele fizice şi juridice prin încheierea contractelor de superficie conform anexei. Conform punctului 4 din Anexa la decizia Consiliului mun.Bălţi nr.15/16 din 28.10.2022. 4.SRL"Ecobricheta" str.Ștefan cel Mare 146, obiect proprietate privată, suprafaţa 9873 m2, preţul normativ al terenului 3 017 505,78 lei, procentul al preţului normativ al terenului-10, suma plătită de superficie anuală-301 750,58 lei, termenul superficiei-10 ani.

3. Menţionează că i s-a comunicat că potrivit deciziei Consiliului mun.Bălţi este obligat de a încheia un contract de superficie referitor la terenul pe care este amplasat un obiect comercial, proprietate privată, dar copia deciziei a primit-o la 30 iunie 2023.

4. Susţine reclamantul că decizia respectivă urmează a fi anulată ca ilegală din următoarele considerente: construcţia comercială din str.Ștefan cel Mare 146 mun.Bălţi este proprietate privată a SRL"Ecobricheta" şi este amplasată pe terenul proprietate publică.

5. În opinia reclamantului superficia referitor la terenul indicat poate fi instituită doar în baza unui act juridic şi nu a unui act administrativ, astfel decizia nr.15/16 din 28.10.2022 urmează a fi retrasă în latura ce ţine SRL"Ecobricheta".

6. Indică reclamantul că decizia a fost contestată la Consiliul mun.Bălţi prin cerere prealabilă. La 8 septembrie 2023 a primit răspuns la cererea prealabilă, prin care i s-a comunicat că Consiliul a refuzat examinarea cererii prealabile din motiv că potrivit Codului administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează, dacă actul administrativ individual a fost emis de consiliul local.

7. Solicită SRL"Ecobricheta" anularea deciziei Consiliului mun.Bălţi nr.15/16 din 28.10.2022 cu privire la perfectarea relaţiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de superficie.

8. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi sediul central din 13 octombrie 2023 acţiunea în contencios administrativ s-a declarat inadmisibilă.

Solicitarea recurentului:

9. La 6 noiembrie 2023 SRL"Ecobricheta" a declarat recurs motivat împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi sediul central din 13 octombrie 2023, solicitând admiterea recursului.

Argumentele părţilor:

10. În motivarea recursului s-a invocat că decizia Consiliului mun.Bălţi i-a fost comunicată la 30 iunie 2023 şi în interiorul termenului de 30 de zile a fost contestată cu cerere prealabilă la 23 iunie 2023.

11. Menţionează că Consiliul mun.Bălţi nu a emis nici o decizie cu privire la cererea prealabilă, deşi a fost obligat, sau, dacă a emis, nu a comunicat recurentei, dar a notificat că a decis să nu examineze cererea prealabilă. Notificarea a recepţionat-o la 8 septembrie 2023. Termenul de 30 de zile pentru depunerea acţiunii a expirat la 9 octombrie 2023, următoarea zi lucrătoare. Acţiunea în contencios administrativ a fost expediată prin poştă la 9 octombrie 2023 şi nu 10 octombrie 2023, cum susţine instanţa de judecată, prin urmare cererea a fost depusă în termenul stabilit de lege.

12. Consideră că în decizia Consiliului mun.Bălţi incorect a fost indicat că aceasta poate fi contestată în termen de 30 de zile la Judecătoria Bălţi sediul central, deoarece Codul administrativ prevede contestarea deciziei cu cerere prealabilă. Iar

potrivit art.209 alin.2 Cod administrativ, înaintarea acţiunii în contencios administrativ în acest caz se admite în termen de un an de la comunicarea acestei decizii.

Termenul de declarare a recursului:

13. Conform art.242 Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

14. Din analiza materialelor dosarului, Colegiul Civil constată că încheierea supusă recursului a fost emisă la 13 octombrie 2023, fiind recepţionată la sediul recurentului la 20 octombrie 2023, contra semnătură (f.d.13). Astfel, ultima zi de declarare a recursului era 6 noiembrie 2023, zi de luni, următoarea zi lucrătoare. Recursul a fost depus la 6 noiembrie 2023 în instanţa emitentă. Prin urmare, Colegiul civil conchide că recursul este declarat în termenul stabilit de lege de 15 zile de la notificare.

Aprecierea instanţei de recurs:

15. Verificând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu încheierea contestată şi normele legale relevante speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră recursul neîntemeiat din următoarele considerente.

16. Conform art.243 alin.(1) lit.b) Codul administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

17. Potrivit art.241 alin.(3) Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

18. Conform art.243 alin.2,3 Cod administrativ, instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces. Decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.

19. În acest context, instanţa de recurs constată din actele cauzei următoarea stare de fapt.

20. La 28.10.2022 Consiliul municipal Bălţi a emis decizia nr.15/16 cu privire la perfectarea relaţiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de superfice (f.d.5). Potrivit anexei la decizie, pct.4, SRL"Ecobricheta" urmează să încheie contract de superficie pentru terenul proprietate publică pe care este amplasată construcţia proprietate privată, teren cu suprafaţa de 9873 m2, amplasat în mun.Bălți str.Ștefan cel Mare, 146 (f.d.6).

21. SRL"Ecobricheta" susţine că a recepţionat copia deciziei la 30 iunie 2023.

22. La 23.07.2023 SRL,,Ecobricheta" a înaintat cerere prealabilă către Consiliul municipal Bălţi, solicitând anularea deciziei nr.15/16 din 28.10.2022 (f.d.7).

23. La 05.09.2023 Consiliul municipal Bălţi a expediat în adresa SRL,,Ecobricheta" răspunsul nr.P-03-12/2654, prin care a fost informat că cererea prealabilă nu poate fi examinată în fond, potrivit art.163 Cod administrativ.

24. La 9 octombrie 2023 SRL"Ecobricheta" a înaintat acţiune în contencios administrativ către Consiliul mun.Bălţi privind anularea deciziei Consiliului mun.Bălţi nr.15/16 din 28.10.2022 cu privire la perfectarea relaţiilor funciare prin intermediul încheierii contractelor de superficie.

25. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi sediul central din 13 octombrie 2023 acţiunea în contencios administrativ s-a declarat inadmisibilă.

26. În argumentarea soluţiei prima instanţa a concluzionat că reclamantul a omis termenul de prescripţie pentru înaintarea acţiunii de contencios administrativ în instanţa de judecată.

27. La 6 noiembrie 2023 SRL"Ecobricheta" a declarat recurs motivat împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi sediul central din 13 octombrie 2023, solicitând admiterea recursului.

28. Conform art.219 Codul administrativ, (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. (2) Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. (3) Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces. (4) Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

29. În conformitate cu dispoziţiile art.20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

30. Potrivit art.39 alin.2 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

31. Conform art.189 alin.1 Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

32. Potrivit art.207 alin.1,2 lit.d) Cod administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sânt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acţiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.

33. Articolul 208 alin.1 Cod administrativ stabileşte că până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

34. În sensul art.19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

35. În speţă SRL”Ecobricheta” contestă actele administrative emise de Consiliului mun.Bălţi.

36. Potrivit art.206 alin.1 lit.a) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

37. Conform art.163 Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei; b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutăţeşte situaţia unei persoane faţă de situaţia din decizia iniţială; c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

38. Prin prisma dispoziţiilor art.163 lit.a) Cod administrativ, la caz, nu era necesară respectarea procedurii prealabile, dat fiind că pentru categoria respectivă de litigii, procedura prealabilă nu este prevăzută.

39. Potrivit art.209 alin.1 Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

40. Reieşind din dispoziţiile art.209 lit.b) Cod administrativ, acţiunea în contencios administrativ, pentru care nu este prevăzută calea prealabilă, se înaintează în termen de 30 de zile de la data comunicării sau notificării actului administrativ.

41. Şi deoarece SRL"Ecobricheta" a recepţionat copia actului administrativ contestat la 30 iunie 2023, termenul de 30 de zile pentru înaintarea acţiunii în contencios administrativ în instanţa de judecată expira la 31 iulie 2023 - zi de luni, următoarea zi lucrătoare. Pe când în speţă SRL"Ecobricheta" a depus acţiunea în contencios administrativ la 9 octombrie 2023 prin intermediul ÎS"Poşta Moldovei", ceea ce denotă omiterea termenului de prescripţie.

42. Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi remarcă faptul că în decizia Consiliului mun.Bălţi nr.15/16 din 28.10.2022 sunt menţiuni despre modul şi termenul de atac al actului administrativ şi anume că decizia poate fi contestată la Judecătoria Bălţi sediul central, str.Hotin,43 în termen de 30 zile de la data comunicării, potrivit prevederilor Codului administrativ (pct.3 din decizie).

43. În acest context, se respinge argumentul recurentului precum că în decizie incorect a fost indicat termenul de atac, că legislaţia prevede contestarea deciziei prin cerere prealabilă, că termenul de contestare este de un an de la comunicarea deciziei.

44. În acelaşi timp instanţa de recurs reţine că reclamantul /recurent nu a solicitat repunerea în termen a acţiunii în contencios administrativ, nici nu a justificat omiterea termenului de contestare.

45. În acest sens, art.65 Cod administrativ prevede că dacă o persoană, din motive independente de voinţa ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază şi, suplimentar, se recuperează acţiunile omise. După 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acţiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepţia cazului cînd acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forţei majore.

Persoanele interesate pot contesta actul/refuzul autorităţii publice de repunere în termen cu acţiune în contencios administrativ numai odată cu fondul. Repunerea în termen nu se permite în cazurile excluse prin lege.

46. Prin prisma circumstanţelor de fapt constatate, instanţa de recurs consideră că prima instanţă a ajuns la o concluzie întemeiată cu privire la faptul, că reclamantul a omis termenul legal de adresare în instanţă, precum şi nici nu a justificat şi probat imposibilitatea depunerii în termen a acţiunii.

47. Articolul 27 alin.1 Cod de procedură civilă, prevede că disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

48. Potrivit art.207 alin.3 Cod administrativ, declararea acţiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant cu aceeaşi acţiune.

49. În aşa mod, Colegiul civil şi de contencios administrativ menţionează că posibilitatea persoanei fizice sau juridice de a primi apărarea pe calea acţiunii în instanţa de judecată reprezintă dreptul subiectiv la apărare pe calea acţiunii în judecată, denumit dreptul la acţiune, care reprezintă dreptul de a cere de la instanţa de judecată emiterea hotărârii, care ar admite acţiunea, sau dreptul la admiterea acţiunii.

50. Instanţa de recurs remarcă faptul că admiterea şi examinarea în fond a unei acţiuni depuse cu omiterea termenului de prescripţie este contrară dispoziţiilor art.6§1 CEDO (cauza Snegur v. Republica Moldova nr. 22775/07), în care Curtea a relevat că respectarea termenelor de prescripţie constituie una din întrebările esenţiale care trebuie soluţionată de către judecătorii naţionali şi că această chestiune are o importanţă decisivă pentru soluţionarea cauzei (a se compara cu Ruiz Torija v. Spania, 9 decembrie 1994, § 30, seria A nr. 303-A).

51. Subsidiar la acest segment, Colegiul notează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât cu respectarea anumitor exigenţe legale, între care şi stabilirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă. Dispoziţiile legale criticate sunt în concordanţă şi cu jurisprudenţa CtEDO referitoare la dreptul de acces la justiţie.

52. De asemenea, CtEDO a statuat în cauza Golder împotriva Regatului Unit, că dreptul de acces la justiţie nu este un drept absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, în anumite situaţii, supus unor restricţii legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripţie, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea

statului (Stubbings şi alţii împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996, pct. 51 - 52, Culegere 1996 IV).

53. Distinct de cele enunţate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră necesar de a respinge recursul declarat de SRL"Ecobricheta".

54. În conformitate cu prevederile art.243 alin.(1) lit.b) Codul administrativ, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi,-

d e c i d e :

Respinge recursul declarat de SRL"Ecobricheta" împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi sediul central din 13 octombrie 2023, emisă în cauza civilă la acţiunea în contencios administrativ înaintată de SRL"Ecobricheta" către Consiliul mun.Bălţi privind anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecător Stela Procopciuc

Judecătorii Elena Grumeza

Natalia Chircu